

04070, Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 2-й поверх,
тел: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

2nd floor, 3 Borysoglibska str., Kyiv 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 36

Про звернення до українських та міжнародних інституцій з приводу коментарів Голови Верховного Суду Данішевської В.І.

«18» червня 2020 року

м. Київ

Рада адвокатів України, розглянувши публічну позицію Голови Верховного Суду, озвучену 01 червня 2020 року, під час вебінару, організованого ВГО «Асоціація правників України», де основні тези фінального виступу стосувалися неможливості *«забезпечити обвинувальні вироки Верховним Судом, поки адвокатура буде сильнішою за прокуратуру»*, а також *«традицій адвокатам не платити і заощаджувати на їхніх послугах»*, зазначає наступне.

Зазначені вислови були широко висвітлені у засобах масової інформації та соціальних мережах, у тому числі офіційно – прес-службою ВС (<https://youtu.be/QMhhNRfI0Jo?t=5993>; <https://www.youtube.com/watch?v=QMhhNRfI0Jo&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3AyRdVkf1Wm23j8gYcnn4EoCJIJg64Kc8S6fUl7qe5yRhk5pKzqCdgz7g>, час запису: 1:23 – 1:27; 1:40 – 1:42 тощо).

Зокрема, у виданні «Закон і бізнес» процитовано вислів: *«Поки адвокатура буде сильнішою за прокуратуру, ми не зможемо забезпечити обвинувальні вироки»*. Далі, за текстом видання, Голова Верховного Суду висловила про існування *«правової традиції чи культури» — адвокатам не платити і заощаджувати на їхніх послугах»*.

Проаналізувавши такі висловлювання з точки зору їх відповідності стандартам незалежності судової влади, етики судді, конституційних принципів здійснення правосуддя, професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності, Рада адвокатів України звернула увагу на наступне.

Голова Верховного Суду є найвищою адміністративною посадою цього суду і формально не очолює судову систему загалом. Проте, в історичному

аспекті Голова Верховного Суду завжди сприймається як особа, яка очолює найвищу судову інстанцію країни, а тому офіційна позиція такої посадової особи усвідомлюється і громадянським суспільством, і суддями, і юристами як орієнтир у діяльності всієї судової системи.

Як визначено Конституцією України, суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним і керується принципом верховенства права, Конституцією України і Законом України «Про судоустрій і статус суддів», де основними засадами судочинства є рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; забезпечення доведеності вини; змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; забезпечення обвинуваченому права на захист.

Суди не «забезпечують обвинувальних вироків» відповідно до конституційних засад та функцій, натомість повинні дотримуватись конституційних стандартів захисту прав людини та принципів судочинства. То ж Голова Верховного Суду Данішевська В., використавши такий вислів на зустрічі з професійною юридичною спільнотою, фактично дала меседж про можливість зміни притаманної судам функції правосуддя на «забезпечення обвинувальних вироків».

Враховуючи наведене, Рада адвокатів України вважає, що проголошена вище позиція В. Данішевської, зважаючи на статус її посади в судовій системі, фактично дає сигнал на картбланш винесення судами обвинувальних вироків. Таке стає можливим коли судами свідомо нехтуються прогалини доказової бази обвинувачення, про що систематично повідомляють адвокати. Наголошуємо, що така позиція Голови Верховного Суду не може залишатися без належної реакції адвокатури, адже це може призвести до знецінення всього обсягу конституційних прав і свобод людини, презумпції невинуватості, законності судових рішень, незалежності судової влади, конституційної ролі адвокатури як захисника прав громадян.

Вказані цитати спричинили обурення в адвокатській спільноті, адже в них знівельовано конституційну роль адвокатури у наданні правничої професійної допомоги і підтриманого суті ідеї репресивного правосуддя, зокрема, у практиці Верховного Суду.

Рада адвокатів України акцентує увагу, що Україна є демократичною правовою державою, де судочинство здійснюється на принципах верховенства права. Таким чином, висловлювання, які оцінюються як перегляд цього принципу є прямим порушенням конституційних і законодавчих основ діяльності судової системи.

Неприпустимою для адвокатури є також позиція В. Данішевської щодо витрат на правову допомогу: *«начебто і закон був з кожним разом все більш лояльним до стягнення витрат на правову допомогу, але правова традиція*

чи правова культура є такою, що вважається, що бере адвокат завжди багато»; «в українському суспільстві сформувалася така «правова традиція чи культура» адвокатам не платити і заощаджувати на їхніх послугах».

Члени Ради адвокатів України у контексті цих висловів звернули увагу на рівність учасників судових процесів (адвокатів, суддів та прокурорів) щодо здобутої ними юридичної освіти, професійних знань, витрат обсягу часу на підготовку та розгляд справ у суді, а тому висловлювання В.Данішевської про заощадження на послугах адвокатів є неприпустимим для очільника Верховного Суду, має політичне забарвлення та спонукає до знецінення адвокатської діяльності, є своєрідною спекулятивною спробою втручання в незалежну адвокатську професійну діяльність та способом дискредитації адвокатури в очах суспільства. Крім того, Рада адвокатів України зазначає, що такі заяви мають посил до формування відповідної судової практики з відшкодування витрат на професійну правничу допомогу, яка дискримінує адвокатів у їхньому праві на професію, оскільки адвокат та суддя є рівнозначними учасниками процесу, то мають право на отримання рівнозначної винагороди.

З огляду на наведене, заслухавши пропозиції та зауваження членів Ради адвокатів України про рівнозначність учасників процесу, а також те, що подібні заклики Голови Верховного Суду зводять нанівець конституційні права і свободи людини, презумпцію невинуватості, законність судових рішень, конституційну роль адвокатури, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Засудити висловлювання Голови Верховного Суду Данішевської В.І. спрямовані на забезпечення неконституційного обвинувального ухилу в діяльності судів України.
2. Засудити висловлювання Голови Верховного Суду Данішевської В.І. щодо заощаджень на послугах адвокатів як спрямовані на знецінення статусу адвоката та втручання в його незалежну професійну діяльність.
3. Доручити Голові Ради адвокатів України Ізовітовій Л.П. направити звернення до Голови Верховного Суду Данішевської В.І. щодо спростування озвученої 01 червня 2020 року неприпустимої для адвокатів позиції, а у разі відмови - ініціювати перед Пленумом Верховного Суду дострокове звільнення Данішевської В.І. з посади Голови Верховного Суду.
4. Доручити Голові Ради адвокатів України Ізовітовій Л.П. звернутись до Вищої ради правосуддя, Пленуму Верховного Суду, Ради суддів України та Європейської асоціації суддів про неприпустимість ухилу до репресивного правосуддя в офіційній риторичі Голови реформованого Верховного Суду.

5. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України /підпис/ Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України /підпис/ І.В. Колесников

.